

ДОКЛАД

НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ
ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА
СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „КОРАБОВОДЕНЕ“ ВЪВ ВИСШЕ
ВОЕННО-МОРСКО УЧИЛИЩЕ „Н. Й. ВАПЦАРОВ“

Уважаеми г-н Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по технически науки предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на специалност от регулираните професии **„Корабоводене“** във **Висше военноморско училище „Никола Й. Вапцаров“ - Варна**. Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 и чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО, чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и съгласно критериалната система за програмна акредитация на професионални направления /специалности от регулираните професии.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА:	1
II.	КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИАЛНАТА СИСТЕМА	3
1.	Образователна дейност.....	3
2	[А]. Научно-изследователска дейност на висшето училище (Сфера на дейност).....	6
3	Управление на висшето училище (Сфера на дейност).....	8
4	Конкурентоспособност на висшето училище (адаптивност към средата) – (Сфера на дейност).....	9
III.	ЗАКЛЮЧЕНИЕ	10

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА:

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1	Откриване на процедурата от Акредитационния съвет	Протокол № 15/24.7.2014 г. в отговор на заявление вх. № 523/07.07.2014 г.
2	Утвърждаване на състав на ЕГ от Акредитационния съвет	Протокол № 19/19.05.2016 г.
3	Извършено посещение на ЕГ във ВВМУ	13-16.06.2016 г.
4	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПКТН	15.07.2016 г.
5	Обсъждане и приемане доклада на ПК за изпращане до ВУ за становище	30.09.2016 г.
6	След изтичане на срока по чл. 35, ал. 2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада в Акредитационния съвет	

ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Въз основа на доклада на експертната група Постоянната комисия констатира, че препоръките от предходната акредитация са изпълнени.

Препоръки:	Констатация на ПК
ПРЕПОРЪКА 1 „Да се вземат съответни управленски, финансови и учебни решения за подобряване на практическата подготовка на студентите и курсантите на море”. Акредитационния съвет на НАОА на заседание от 08.11.2012 г. (Протокол № 23), по доклад на ПК по САНК, реши: Препоръката е изпълнена.	изпълнена
ПРЕПОРЪКА 2: „Да се подобри мрежовата ИНТЕРНЕТ- структура и да се повиши скоростта на обмена, ползван от студенти и курсанти “. Акредитационния съвет на НАОА на заседание от 08.11.2012 г. (Протокол № 23), по доклад на ПК по САНК, реши: Препоръката е изпълнена.	изпълнена
ПРЕПОРЪКА 3: „Да се повиши публикационната дейност в чуждестранни издания и международна мобилност на преподавателите, студентите и докторантите от специалност «Корабоводене». Акредитационния съвет на НАОА на заседание от 08.11.2012 г. (Протокол № 23), по доклад на ПК по САНК, реши: Препоръката е изпълнена.	изпълнена
ПРЕПОРЪКА 4: „Да продължи работата по осъвременяване на учебно-материалната база“. Акредитационния съвет на НАОА на заседание от 08.11.2012 г. (Протокол № 23), по доклад на ПК по САНК, реши: Препоръката се изпълнява.	изпълнена

През оценявания период специалността от регулираните професии „Корабоводене“ във ВВМУ е акредитирана от НАОА (Протокол № 24 от 30.07.2009 г.) да обучава студенти със срок на валидност на акредитацията 6 години (до 30.07.2015 г.) с обща оценка „МНОГО ДОБРА” в ОКС „Бакалавър” с образователен капацитет 600 студенти редовно обучение и 100 студенти задочно обучение и за ОКС „Магистър” – 25 студенти редовно обучение и 150 студенти задочно обучение.

АС с Протокол № 29/17.12.2015 г. определя капацитет на специалност от регулирана професия „Корабоводене“ от професионалното направление „Транспорт, корабоплаване и авиация“ на 1200 студенти редовно и задочно обучение, ОКС „Бакалавър“ - 1000 студенти, редовно и задочно обучение; ОКС „Магистър“ – 200 студенти, редовно и задочно обучение.

II. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИАЛНАТА СИСТЕМА
Въз основа на изводите на ЕГ в доклада се оценява изпълнението/неизпълнението на всички критерии по сфери на дейност със **съответната оценка**:

1. ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ НА ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ В СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „КОРАБОВОДЕНЕ“ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 5.5 ТРАНСПОРТ, КОРАБОПЛАВАНЕ И АВИАЦИЯ

По критерий 1.1 Обучението на студентите се провежда според изискванията за образователно-квалификационната степен и в съответствие с образователната мисия, цели и задачи на ВУ.

Обучението по специалността от регулираните професии „Корабоводене“ се провежда в съответствие с образователната мисия, цели и задачи на ВВМУ „Н.Й.Вапцаров“. Учебната документация за специалността е разработена в съответствие с действащите нормативни изисквания, при отчитане на добрите практики в обучението на сходни специалности в български и чужди висши училища.

Налични са стандарти за разработване на учебната документация и процедури за разработване и актуализиране на учебните планове и програми. Поддържа се балансираност между задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, развива се и добър процент на избираемост между отделните курсове

Обучението е в съответствие с приетите Единни държавни изисквания. Извършва се при пълно спазване на наличен международен стандарт – Конвенция за стандартите за носене на вахта, обучение и квалификация (Standards for Training, Watchkeeping and Certification for Seafarers – STCW Convention). Това съответствие е установено с одит от Европейската агенция по морска безопасност през 2014 г. Одитът е без забележки.

Ежегодно се извършва проучване на мнението на студентите и на потребителите на кадри, резултатите от които се използват при обновяването на учебната документация.

Няма отклонение от установения от НАОА капацитет.

Спазена е Наредба № 21 от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища за брой часове за придобиване на един кредит.

По критерий 1.2. Обучението на студентите се осъществява от преподавателски състав с необходимия профил и квалификация

Обучението на студентите по специалността от регулираните професии „Корабоводене“ е осигурено от преподаватели на първи ОТД и от хонорувани преподаватели, по-голямата част от които са бивши преподаватели от катедрата. Техният опит и квалификация съответстват на изискванията за обучение по специалността.

Средната възраст на преподавателите на първи ОТД, които водят лекционни курсове е 54,2 години, но има тенденции за намаляване на тази възраст, поради предстоящо пенсиониране на хабилитирани преподаватели и предстояща хабилитация на собствени кадри.

Прегледът на притежаваните от преподавателите научни специалности показва, че те отговарят на изискванията за образование по специалността от регулираните професии „Корабоводене“. Това осигурява подходяща академична среда за развитие на специалността.

По критерий 1.3. За обучението на студентите е създадена, поддържа се и се развива материално-техническа и информационна база, специализирана за обучението в професионалното направление или специалност от регулирана професия.

Катедрите от факултет „Навигационен“ разполагат с необходимата материално-техническа база за обучението на студентите от специалността „Корабоводене“. Предвид спецификата на обучението са осигурени 5 навигационни симулатора, 3 тренажора за работа с електронни навигационни карти (ECDIS), Планетариум, Специализирани кабинети по: ТСК, Английски език, Маневриране, Товарно дело, Морско дело, Такелажен, Медицинска

подготовка, GMDSS, VTIMS, Тучебен център по хидравлика и пневматика и пет лекционни зали. Лабораторна площ за изследователска дейност на 1 преподавател на ОТД, с която се разполага в професионалното направление – 18,7 кв.м.

В училището е изградена уникална тренажорна база. Изградени са специализирани тренажори от типа „мостик”, радиокомуникационни тренажори, тренажори за управление на течни товари, радиолокационни тренажори и за работа с електронни карти. Налице са 52 виртуални кораба. Всеки обучаем преминава на тренажори необходимата подготовка за получаване на сертификати за компетентност, като за срока на обучение придобива 12 сертификата за компетентност. Изграденият център за противодействие на нефтени разливи е без аналог в света. Всички тренажори притежават международни сертификати и са одобрени за ползване от ИА Морска администрация.

Основен за Библиотеката на ВВМУ е учебния фонд, който възлиза на около 100 000 тома. Освен това се поддържат основен фонд, служебен фонд и периодични издания. Броят на новопостъпилите библиотечни единици на хартиен и електронен носител за акредитирания период е над 2000, като относителният им дял е 1,6% от наличния библиотечен фонд. Броят на учебниците и учебните помагала е съобразен с броя на обучаемите. Има електронна библиотека. ВВМУ разполага със собствена издателска база.

Материално-техническата база, компютърното оборудване, инсталираните софтуерни продукти и библиотечно-информационните фондове, напълно отговарят на изискванията за провеждане на съвременно обучение по специалност „Корабоводене”.

По критерий 1.4. Обучението на студентите отговаря и се придържа към съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им.

Основните положения от системата за проверка на знанията и уменията на обучаемите са определени от Правилника за устройството и дейността на ВВМУ и Правилника за учебната дейност, в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование. Правилникът за учебната дейност съдържа изискванията за системна проверка на подготовката, насочена към активизиране на учебната дейност на обучаемите и подобряване на преподаването. Прецизно е фиксиран редът за провеждане на семестриалните и държавните изпити, контролните работи и другите специфични моменти от проверката и оценяването. Учебните планове и учебните програми съдържат норми за вида и честотата на оценяването.

Резултатите от функционирането на процеса на обучението редовно се анализират и огласяват посредством: месечни, семестриални и годишни отчети в катедрите за резултатите от учебно-възпитателния процес; семестриални и годишни отчети на факултетите и на училището и прилагане на Методиката за отчитане на мнението на обучаемите за учебния процес и административното обслужване.

Създадена е Система за изучаване на мнението на обучаемите, която е документирана чрез Методика за отчитане на тяхното мнение за състоянието на учебния процес и административното обслужване. Анализите на получените резултати се представят за обсъждане в Академичния съвет. В резултат се генерират коригиращи и превантивни действия за подобряване на дейността в отделни направления и в цялостната организация и качество на живот и обучение в училището.

Провеждането на анкетиране се извършва съгласно План за провеждане на анкети сред обучаемите през следващата учебна година. Резултатите се анализират и внасят за обсъждане в Академичния съвет. Общо за периода 2009-2015 г. са проведени 32 анкети с 874 обучаеми.

ВВМУ разполага с отлична база за обучение на курсантите и студентите и наличната учебна среда улеснява преподавателите да използват всички съвременни методи на преподаване. В практическите форми на обучение най-съществената тенденция е в широкото използване на тренажорите (симулаторите). Редовно се правят анкети и качеството на преподаването се контролира чрез тази обратна връзка. Международния обмен е на добро ниво.

Изградена е система за придобиване на сертификати за компетентност по модел, интегриращ академичното образование и квалификационната подготовка. За курса на обучение всеки студент добива 12 сертификата за компетентност. Допълнително в курса на академично

обучение е интегрирана система за стаж и практика, като всеки обучаем за срока на обучение има като минимум 60 дни практика.

По критерий 1.5. Полагат се специални грижи за високото качество на обучението по профилиращите дисциплини.

Броят на профилиращите дисциплини, които са осигурени със собствени учебници, учебни пособия и материали за обучение, отнесен към общия брой на профилиращите дисциплини е 100 %.

Относителният дял на хабилитираните преподаватели на ОТД, които водят лекционните курсове по специалност „Корабоводене” е 83,7 %.

В обучението по специалност „Корабоводене” участват преподаватели, притежаващи професионална квалификация за корабни капитани - „капитан далечно плаване”, „старши-помощник капитан” и „вахтен помощник-капитан”, което е особено важно за квалификацията на обучаемите.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 1 (Образователна дейност):

1. За специалността „Корабоводене” се осигурява обучение, съобразно мисията, целите и приоритетите на ВВМУ, изискващи осигуряване на конкурентно и качествено висше образование.
2. ВВМУ организира образователната дейност по учебна документация, отразяваща развитието на познанието и практиката в специалността „Корабоводене”, актуализирана и обновявана в съответствие с пазарното търсене, мнението на студентите и европейските стандарти.
3. За специалността „Корабоводене” се осигурява качествен научно-преподавателски състав на ОТД с грижа за неговото подмладяване.
4. Изградената и непрекъсната развиваща се материално-техническа и информационна база осигурява провеждането на качествена образователна и научно-изследователска дейност.
5. Във ВВМУ е осъществено интегриране на професионалната квалификация и практика в обучението.
6. Въведени са високотехнологични средства за обучение като тренажори и тренажори – симулатори.
7. Във ВВМУ е налице необходимия състав преподаватели на ОТД за водене на профилиращите дисциплини.
8. Всички профилиращи дисциплини са осигурени с учебници и учебни помагала.

2. [А] НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ В СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „КОРАБОВОДЕНЕ”

По критерий 2.1 [А] В професионалното направление се организира, поддържа и развива научноизследователска дейност на академичния състав.

Преподавателите на основен трудов договор, преподаващи на курсантите и студентите от специалност „Корабоводене”, са подготвили и публикували 235 научни студии, статии, доклади и съобщения или по 4,5 публикации на един преподавател за оценявания период.

В следакредитационния период преподавателите на ОТД са публикували в чужбина 63 научни статии. Техният относителен дял спрямо общия брой научни публикации е 0,27 (63/235), като 14 са по SCOPUS (4,5% от публикациите).

Учебниците и учебните помагала, включително и на електронен носител, на един преподавател на ПОТД през последните 5 г. са: $24/52 = 0,46$.

Брой на рецензии, отзиви, цитати и други на преподавателите на ПОТД у нас и в чужбина през последните 5 г. са: 25 становища и 7 рецензии по процедури в ВВМУ и 5 рецензии и 8 становища за външни ВУ. Цитирания по системата SCOPUS са 69 броя.

Голяма част от преподавателите по специалност „Корабоводене” членуват в престижни научни организации. Имат и участия в редколегии на академични издания.

Във ВВМУ е изградена система за издателска дейност, включваща нормативно-устройствена уредба, материална и информационна база. Нормативната уредба се съдържа в Правилника за устройството и дейността на ВВМУ, Правилника за дейността на Издателския център, Правилника за дейността на Редакцията колегия и документи, регламентиращи използването на компютърната мрежа. Материалната и информационна база включва Издателския център на училището, автоматизираната информационна система за нуждите на Библиотеката, включително. сървърите, домейните и мрежите, поддържащи Интранет/Интернет сайтовете.

По критерий 2.2 [А] В професионалното направление се организира, поддържа и развива научноизследователската дейност на студенти и докторанти

Включването на обучаемите в научноизследователската дейност е неотменна част от обучението във ВВМУ и съгласно чл. 66, чл. 74 и чл. 98, ал. 4 от Правилника за устройството и дейността на ВВМУ и чл. 126 и чл. 128, ал. 4 от Правилника за учебната дейност, курсантите, студентите и докторантите имат право да участват в научноизследователската дейност на ВВМУ, като се гарантират авторските, изобретателските и сродните им права и възнаграждения. Дейността се осъществява целенасочено както в учебния процес, така и посредством изграждането на реални форми за участие в научни сесии и в научни проекти.

Относителния дял на студентите, участвали в научноизследователски проекти, е 4,3% от общия брой студенти. Относителния дял на студентите и докторантите, участници в научни форуми (конференции, симпозиуми и други) спрямо общия брой на обучаемите през последните 5 год. е 8,2% от общия брой. Относителен дял на публикациите на студенти спрямо общия брой на публикациите в специалността е 35%

В европейския проект DECOMAR по програма ЕРАЗЪМ са участвали 28 студенти.

По критерий 2.3[А] В специалността от регулирана професия „Корабоводене” се поддържа на високо професионално равнище научноизследователската дейност

В специалността „Корабоводене” научноизследователската дейност се поддържа на високо професионално равнище, като се следват световните стандарти. Има практика за осигуряване на необходимото качество на публикациите. Съблюдава се спазването на авторските права.

Образователната и изследователската дейности се осигуряват от официално закупени или официално предоставени софтуерни продукти. Те се използват за базово обучение по информационни технологии, за специализирано компютърно базирано обучение по различните учебни дисциплини и за повишаване квалификацията на морски кадри – офицери на оперативно ниво и изпълнителски състав, изисквани от Международната морска организация.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 2 (НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ):

1. Научноизследователската работа е нормативно осигурена и се развива успешно в катедра „Корабоводене”.
2. Научноизследователската дейност на преподавателите, докторантите и студентите е нормативно гарантирана и стимулирана, и се развива успешно, като е изработен механизъм за осигуряване на високо качество и разпространение на резултатите от обществен интерес.
3. Съществува утвърдена практика за огласяване на резултатите от научноизследователската дейност и възможности за информиране на академичния състав, докторантите и студентите от професионалното направление.
4. Следват се световните стандарти на научноизследователската дейност.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС (СФЕРА НА ДЕЙНОСТ)

По критерий 3.1. Има изградена организация за управление на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност.

Внедрена е система за управление на качеството (СУК) на обучението, основана на международния стандарт ISO 9001:2008, като информацията се събира от автоматизирана информационна система. Структурата на СУК е допълнение към структурата за управление на ВВМУ. Основен документ, свързан със СУК, е „Наръчник по качеството”, който е претърпял 5 редакции. Редовно се провежда вътрешно-одиторска дейност. Текущи одити от „Lloyd Register” се правят на всеки 6 месеца.

Работата на СУК на ВВМУ се оценява както от одитиращи дейността и външни организации, така и от вътрешни одитори. Създадена е система за мониторинг на констатираните забележки и за провеждане на съответни коригиращи действия. По отношение на обучаемите се прилагат: „Процедура за анкетирането във ВВМУ” и „Методика за изучаване на мнението на обучаемите за учебния процес и административното обслужване”. Ежегодно се изготвя план за провеждане на анкети сред обучаемите през следващата учебна година и се провеждат срещи със студентите, свързани с качеството на образованието.

По критерий 3.2. Има изградена организация за проследяване на реализацията на завършилите обучението студенти.

Налице е непосредствена връзка на ръководството на ВВМУ и академичния състав с потребителите на кадри, което води до постоянно повишаване на качеството на образованието и бързо откликване на нуждите на пазара. Безработни няма.

Изградена е система за отчитане на мнението и препоръките на потребителите на кадри по специалността

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 3 /Управление на образователния процес/:

1. Изградена е ефективна СУК на обучението, оценявана периодично от външни и вътрешни одитори, което води до повишаване квалификацията на академичния състав.
2. Налице е непосредствена връзка между преподаватели и студенти, което води до непрекъснато подобряване на качеството на образованието.
3. Степента на реализация на випускниците по специалността е над 98 %. Безработни няма.

4. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО В СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „КОРАБОВОДЕНЕ“

По критерий 4.1.Новаторски практики в обучението

Програмата по специалността включва прилагането на съвременни практики за обучение. Осигурени са 52 навигационни симулатора, от които 4 пълноценни корабни мостика, 3 тренажора за работа с електронни навигационни карти (ECDIS) и общо 36 работни места, кабинет за подготовка по радиокомуникации с 8 работни места и реална апаратура.

Допълнително се ползват симулатор на машинно отделение TRANZAS “ERS” 4000, TRANZAS “ERS” 5000, кабинет “FESTO”, използването на интерактивни методи и мултимедия при преподаването. Налице е действаща база от данни относно съдържанието на сродни ОКС във висши военни училища и академии и граждански ВУ в САЩ, Великобритания, Турция, Гърция, Румъния, Русия, Белгия, Норвегия, Полша и Австралия.

Използват се предимно литературни източници от последните години. Относителният дял на постъпилите библиотечни единици на хартиен или електронен носител за последните 5 години е 6,4% от целия фонд. Има електронна библиотека. През последните 4 години по специалността са въведени 3 нови учебни дисциплини.

По критерий 4.2 Познание на конкурентната среда на обучението в специалността от регулираните професии „Корабоводене“.

ВВМУ поддържа системни връзки с конкурентните ВУ, организира Дни на отворените врати, пътуващи и научно-практически семинари. Във ВВМУ се извършва оценка на конкурентната среда, поддържа се информация за учебните програми за специалността от сродни ВУ. Изградена е дългогодишна и стабилна система за проследяване на реализацията на випускниците на ВВМУ и в частност по специалността (около 100 % реализация). Изучава се състоянието на пазара на труда, като кадрите се реализират в редица фирми на САЩ, Норвегия, Германия, Франция, Гърция, Япония и др.

По критерий 4.3. Национални и международни позиции и възможности

За отчетния период 84 преподаватели са участвали в 35 национални проекта, към които се включват и докторанти. Относителният дял на преподавателите, участвали в национални проекти, е 81,5% (84/103). 17 преподаватели са участвали в 3 европейски проекта, като относителният им дял е 33,33%. По линия на научни проекти, спогодби и индивидуални инициативи са реализирани 49 командировки на преподаватели в различни държави. Общо реализирани творчески командировки и специализации в чужбина на един преподавател – 0,92%. Двама преподаватели по специалността са спечелили конкурс и понастоящем работят в Морския университет на Австралия.

Изградена е ефективно функционираща система за поддържане и развитие на сътрудничество с други ВУ и организации. Създадена е система за обмен между морски университети в Полша, Румъния и Турция за редовен обмен на студенти. Системата стартира през 2015 г. и са осъществени 6 обмена на студенти по специализирана програма на проект DECOMAR, финансиран по ЕРАЗЪМ.

Провежда се плавателна практика с обучаеми в международни води, включително по Програма „ЕРАЗЪМ“. Наши курсанти се обучават в САЩ и Гърция, а чуждестранни студенти – във ВВМУ. Участието в програма ЕРАЗЪМ нараства плавно, като за 2015 - 2016 г. са осъществени 93 студентски обмена.

Научното обслужване на бизнеса и държавата се постига чрез преподавателите, които са консултанти по научни и образователни проекти. Създават се и се поддържат активни връзки с местното управление на общините Варна и Бургас. Работи се по актуални теми и конкурси за нуждите на тези общини. Изпълнени са два проекта за нуждите на морския бизнес със заявители – частни компании.

Специалността е одитирана от Министерството на транспорта на Япония през 2014 г. и е издаден специален сертификат за право на завършилите ВВМУ да работят на кораби по д японски флаг без приравнителни изпити.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 4 (Конкурентноспособност на обучението в професионалното направление /специалност „Корабоводене“ от регулираните професии/.

1. Използват се във висока степен новаторски подходи и практики в обучението.
2. Конкурентната среда се познава задълбочено и се взимат всички възможни мерки за развитие на специалността, въпреки засилената конкуренция.
3. Налице е развитие на националните и международни позиции и възможности по специалността.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

1. За специалността „Корабоводене“ се осигурява обучение, съобразно мисията, целите и приоритетите на ВВМУ, изискващи осигуряване на конкурентно и качествено висше образование. ВВМУ организира образователната дейност по учебна документация, отразяваща развитието на познанието и практиката в

- специалността „Корабоводене”, актуализирана и обновявана в съответствие с пазарното търсене, мнението на студентите и европейските стандарти.
2. За специалността „Корабоводене” се осигурява качествен научно-преподавателски състав на ОТД с грижа за неговото подмладяване. Във ВВМУ е налице необходимия състав преподаватели на ОТД за водене на профилиращите дисциплини.
  3. Изградената и непрекъснато развиваща се материално-техническа и информационна база осигурява провеждането на качествена образователна и научно-изследователска дейност. Въведени са високотехнологични средства за обучение като тренажори и тренажори – симулатори. Всички профилиращи дисциплини са осигурени с учебници и учебни помагала.
  4. Научноизследователската дейност на преподавателите, докторантите и студентите е нормативно гарантирана и стимулирана, и се развива успешно, като е изработен механизъм за осигуряване на високо качество и разпространение на резултатите от обществен интерес. Следват се световните стандарти на научноизследователската дейност.
  5. Съществува утвърдена практика за огласяване на резултатите от научноизследователската дейност и възможности за информиране на академичния състав, докторантите и студентите от професионалното направление.
  6. Изградена е ефективна СУК на обучението, оценявана периодично от външни и вътрешни одитори, което води до повишаване квалификацията на академичния състав. Налице е непосредствена връзка между преподаватели и студенти, което води до непрекъснато подобряване на качеството на образованието.
  7. Степента на реализация на випускниците по специалността е над 98 %. Безработни няма.
  8. Използват се във висока степен новаторски подходи и практики в обучението. Конкурентната среда се познава задълбочено и се взимат всички възможни мерки за развитие на специалността, въпреки засилената конкуренция. Налице е развитие на националните и международни позиции и възможности по специалността.

		Въздействия върху ВУ	
		Желани	Нежелани
Въздействия върху ВУ	Вътрешни	<p>Силни страни</p> <ol style="list-style-type: none"> Отлична материална база. Осигурени са 5 навигационни симулатора, 3 тренажора за работа с електронни навигационни карти (ECDIS). Програми отговарящи на изискванията на Международната Морска Организация (ММО). 93 чуждестранни студенти от Турция, Гърция, Украйна, Германия и Индия, Казахстан, Румъния. Изключително голям интерес към квалификационните курсове провеждани в катедрите по Корабоводене. Обучение на морските кадри съответства на най-високите съвременни изисквания доказано със съответните сертификати. Обучението по английски език е задължително и сертифицирано от ММО. Получен е сертификат от правителството на Япония за обучение на български граждани по специалността „Корабоводене”. Изградена е база, одобрена от ИАМА за обучение на студенти и морски капитани и механици за придобиване на изискуемите сертификати. Изградени добри контакти с корабоприетелите и менинговите агенции. Повишават се изискванията за обучението на морски кадри, което дава предимство на ВВМУ на този пазар, поради готовността да отговори веднага на новите критерии за подготовка Изградена е система за интегриране на квалификацията и практиката в процеса на академично образование. 	<p>Слаби страни</p> <ol style="list-style-type: none"> Все по-малка е атрактивността на морската професия. Трудности с попълването на преподавателски състав с млади кадри получили висока корабна офицерска степен поради драстичната разлика в заплащането (стартовата заплата на офицер на оперативно ниво е 7 до 9 пъти по-висока). Цената на морското образование у нас е ниска, а изискванията за използване на все повече и по-нови симулатори е трудно изпълнима поради високата им цена (определен курс на симулатор у нас е около 600 лв., а във Великобритания е около 2100 евро). ВВМУ се конкурира на международния пазар, а същевременно е обект на ограничения от националната система, които не отчитат условията на международната конкуренция. Например – ограничения при образуване на такси за обучение, капацитет, брой на обучаващите се в платена форма и др.
	Външни	<p>Възможности</p> <ol style="list-style-type: none"> Голямо търсене на международния пазар на морски кадри. Международно признание на дипломата придобита във ВВМУ. Отлични контакти с международни организации свързани с обучението и реализацията на морски кадри. Увеличава се броя на морските съдове и се създават все повече различни типове кораби. Увеличава се броя на офшорните платформи добиващи полезни изкопаеми от морското дъно и необходимостта от обслужващи кораби и персонал Разширява се кръгът на професии, свързани с морската индустрия. 	<p>Заплахи</p> <ol style="list-style-type: none"> Рейтинговата система не отчита реалните доходи на завършилите по специалността, а ползва данни от НАП, където моряците се самоосигуряват на минимална заплата. Липсва национална морска стратегия, която да аргументира необходимостта от морско образование. Нараства търсенето на евтина работна ръка за корабни офицери от Азия, което може да доведе до намаляване на търсенето на кадри от България. Поради намаляването на цената на петрола се свива използването на офшорни кораби и обслужващи кораби и ще пада търсенето на такива кадри.